

BORIS ČARGO / MAJA MIŠE /
DINKO TRESIĆ PAVIČIĆ

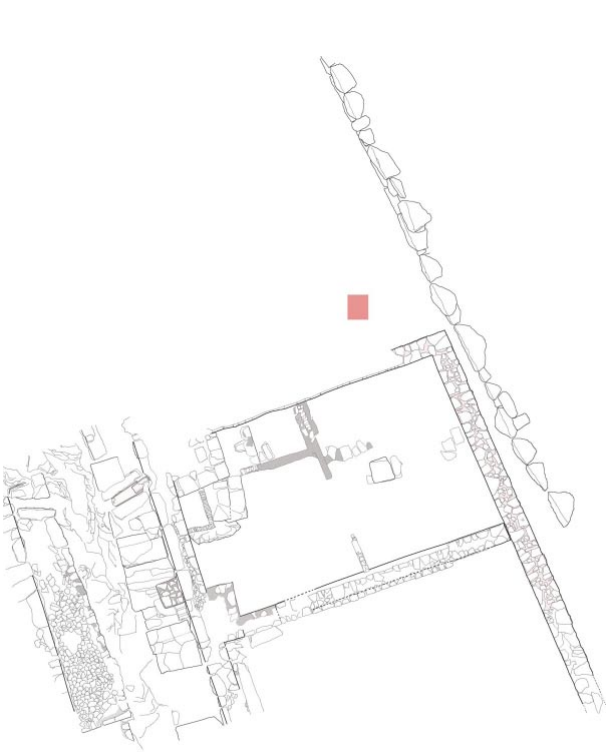
NOVIJA ISTRAŽIVANJA HELENISTIČKO
- RIMSKE STAMBENE ARHITEKTURE U
ISSI

Sa sustavnim arheološkim istraživanjima prostora unutar zidina Isse započelo se na poziciji neposredno uz unutarnje lice gradskog bedema. Pronađeni su ostatci kuće građeni u kasnom helenizmu. Do sada je u cijelosti istražena samo jedna prostorija, koja je bila jasne gospodarske namjene. Četvrtastog je oblika, dimenzija 6,40 x 4,35 m. Zidovi su građeni od manjih klesanaca povezanih tankim slojem gline. Od takve tehnike gradnje donekle odudara zapadni zid, koji u svojoj konstrukciji, u odnosu na sve ostale zidove, ima bolje obrađene klesance, većih dimenzija. U ovom zidu pojedini kameni blokovi imaju anatrozu.

Unutarnji prostor bio je iskorišten za niz manjih «spremišta za hranu», koji su sačuvani neznatno nad zemljom, samo u otisku ili tek u jednom, odnosno dva reda. U istočnom dijelu prostorije nalaze se dva veća kamena bloka međusobno povezana tankim slojem žbuke, koji se nalaze na plinti. U blizini je pronađen ulomak mramorne menze. Pretpostavljamo da se radi o menzi koja je stajala na ovim kamenim blokovima i služila kao radna ploha. Istražena prostorija vjerojatno je bila kućna taberna. Tijekom istraživanja pronađena je velika količina keramike, od koje prevladava ona kuhinjska. Pretežu oblici rađeni u 2. st., dok se u najdonjem sloju nalaze ulomci helenističke grube kuhinjske keramike, ali i *Gnathia* keramike lokalne proizvodnje, te fina crnopremazana keramika. Uz to je nađen i veći broj brončanih udica, brončanih igala za krpanje mreža, koštanih ukosnica, čavala i drugog arheološkog materijala.

S vanjske zapadne strane istražene prostorije nalazi se popločanje koje je imalo namjenu šetnice. Ono je stepenasto rađeno, prateći kosinu terena. Izrađena je od velikih kamenih ploča bez uporabe veziva. Sa zapadne strane šetnice nalazi se kanal širine 1 m, čije dno nije popločano, već ga čini gruba kamena litica. Unutar kanala nađena je veća količina kuhinjske keramike rađene u kasnom helenizmu i ranorimskom razdoblju.

Prvotni ulaz u ovu prostoriju nalazio se u zapadnom dijelu južnog zida i taj dio je zatvoren kamenim klesancima povezanim žbukom. To je za sada prvi primjer da se žbuka koristi kao vezivno sredstvo pri gradnji nekog zida ove građevine, te je očito da je to naknadna građevna

intervencija kojom su se zatvorila vrata iz prvotne faze ove prostorije.

Na sjevernom dijelu unutarnje plohe ovog zida prislonjene su tri stube koje su naknadno dodane, u trenutku kada je otvoren novi ulaz u ovu prostoriju. To se lijepo vidi po tome što je za zadnju najvišu stubu iskorištena «piscina» ili spremište za hranu izrađena u tehnici *opus spicatum*, čija je unutrašnjost ispunjena kameno-zemljanom šutom.

U kutu koji tvore istočni i sjeverni zid prostorije pronađena je ostava novca koja se nalazila ispod razine podnice. Ostava se nalazila umotana u platno ili u kožnatoj, odnosno platnenoj vrećici. Trag tog platna ostao je u vidu nepravilnoga svjetlijeg otiska zemlje na tom mjestu. Pronađeno je sedamdeset pet denara i tri antonijana. Novac je kovan u vrijeme dinastija Antonina, Severa i razdoblja vojnih careva, a pripada Antoninu Piju, Luciju Veru, Komodu, Septimiju Severu, Juliji Domni, Karakali, Plautili, Geti, Makrinu, Elagabalu, Aleksandru Severu, Juliji Mamei, Maksimu I. i Gordijanu III. Najstariji je novac denar Antonina Pija kovan 156./157., a najmlađi antoninijan Gordijana III., kovan između 241. i 243. i on je *terminus post quem* za dataciju novca.

